

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 10 Eylül 2024
Sayı : 571

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

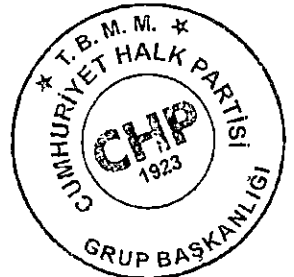
Engellilerin İstihdamına İlişkin Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Mehmet TAHTASIZ
Sorum Milletvekili

Aliye TİMİSİ ERSEVER
Ankara Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 1-10-2024	Esas No: 2/2435

TBMM
KANUNLAR
10 Eylül 2024
Numara:

TBMM
GENEL MÜDÜR
10 Eylül 2024
No: 1492281

GEREKÇE

Engelli vatandaşların sorunlarının çözümü için gerekli politikaları oluşturmak, toplumsal farkındalık yaratmak, engelli bireylerin yaşamlarını iyileştirecek önlemleri almak, istihdamını ve toplumsal yaşama katılımlarını artıracak önlemleri almak sosyal devletin gereği olduğu kadar hükümetin görevleri arasındandır.

Ülkemizde 2011 yılında yapılan "Nüfus ve Konut Araştırması" ülke genelinde engelli bireylerin il bazında dağılımını tahmin için örnekleme yöntemiyle yapılan araştırmada görme, duyma, konuşma, yürüme, öğrenme, hatırlama gibi fonksiyonlardan en az birinde çok zorlandığını ya da hiç yapamadığını beyan eden kişi sayısının 4.882.481 kişi olarak saptanmıştır. Ülkemizde engelli nüfusun toplam nüfusa oranının 12, yüzde 13 olduğu verisi sık sık kullanılmaktadır.

Yaşamın her alanında olduğu gibi engelliler istenilen düzeyde istihdama ve sosyal yaşama katılamadıkları gibi eğitim süreçlerinde de sorunlar yaşamaktadır.

TÜİK'in 2022 yılında açıkladığı verilere göre 140 bin 632 işçi, 65 bin 662 memur olmak üzere kamuda 206 bin 294 engelli istihdam edilmektedir.

2022 yılında yapılan Türkiye Sağlık Araştırması'na göre; engellilerin ancak yüzde 15,1'i çalışmaktadır. Çalışan engelli bireylerin yüzde 71,5'i ücretli maaşlı veya yevmiyeli çalışırken %16,2'ü kendi hesabına çalışan, yüzde 7,5'i ücretsiz aile işçisi ve yüzde 4,7'si işveren durumundadır.

Millî Eğitim Bakanlığı verilerine göre 2022-2023 eğitim öğretim yılında eğitim gören engelli öğrencilerin sayısı 507.804'tür. Bu öğrencilerin 62.495'i özel eğitim okullarında, 61.059'u özel eğitim sınıflarında ve 384.250'si kaynaştırma eğitiminde yer almaktadır.

Türkiye'de milyonlarca engelli yurttaş, ev hapsine benzer koşullarda, sosyal-ekonomik yaşamdan koparılmış halde yaşamını sürdürmektedir. Engellilerin insan ve yurttaş olmaktan kaynaklı temel hakları sistematik bir şekilde ihlal edilmektedir. Engelli kadınlar hem kadın hem de engelli olmaları nedeniyle çoklu ve derin bir ayrımcılık yaşamaktadır.

Ekonomik kriz ve yoksulluk en derin şekilde engellileri etkilemektedir. Sayısı 10 milyon üzerinde olan engellilerin önceliklerle derin bir yoksulluğa neden ona işsizlik sorunları hızlı bir şekilde çözümlenmelidir. Hal böyleyken kamuda ve özel sektörde yasal istihdam kotasını doldurmayan kurumlar hakkında gerekli yaptırımlar yerine getirilmemektedir.

Kamu personelinin çok önemli bir kısmı engelli hakları farkındalığı konusunda yetersizdir. Kamuda ve özel sektörde engelli istihdamında engellilerin karşı karşıya kaldığı ayrımcılık her geçen dönem yeni bir boyut kazanmaktadır. Milyonlarca engellinin bütçeden aldığı pay yüzde 2'nin altındadır. Bu bütçe arttırılmalı ve eğitim-sağlık-sosyal hizmetler alanında insan onuruna yakışır yaşam koşulları ile engelli ödenekleri ödenmelidir. Şu anda yapılan ödemeler yoksulluk sınırının %10'nu düzeyinin de altındadır.

Her engel grubunun kendine özgü sorunlar yaşadığı ve konu hakkına ilgili sivil toplum kuruluşlarının yıllardır çözüm önerileri sunduğu bilinmektedir. İşitme engelliler hakkında; işaret dili tercümanlığı ve işitme cihazlarına ilişkin sorunlar çözüm beklemektedir.

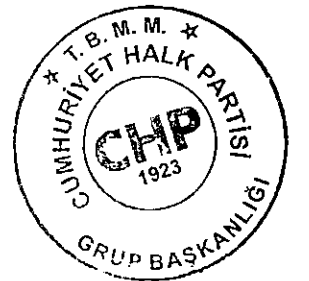
MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 53. maddesindeki zorunlu engelli istihdamı oranındaki artış düzenlenmektedir.

MADDE 2- 4857 sayılı İş Kanunu'nun 30. maddesindeki kamu ve özel sektörde çalışacak engelli oranlardaki artış düzenlenmektedir. Engellilerin istihdama ve sosyal yaşamama daha etkin olarak katılımı hedeflenmektedir

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

ENGELLİLERİN İSTİHDAMINA İLİŞKİN ÇEŞİTLİ KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1– 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 53. maddesinin 1. fıkrasındaki “% 3” ibareleri “% 7” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2– 22/05/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu’nun 30. maddesinin 1. Fıkrasının birinci cümlesindeki “özel sektör işyerlerinde yüzde üç engelli, kamu işyerlerinde ise yüzde dört engelli” ibaresi “özel sektör işyerlerinde yüzde altı engelli, kamu işyerlerinde ise yüzde yedi engelli” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3 – Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4 – Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

